

مطالعه وضعیت ریزش گل‌های ماده و دیکوگامی در باغات گردوی استان کهگیلویه و بویر احمد

بیژن کاووسی

عضو هیات علمی و پژوهشگر باغبانی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی کهگیلویه و بویر احمد

پدیده ریزش گل‌های ماده (PFA) یکی از مشکلات مهم در باغات گردو استان کهگیلویه و بویر احمد می‌باشد. این پژوهش بمنظور بررسی علل ریزش گل‌های ماده در باغات گردو در ۴ منطقه مختلف چیتاب، دلی رج، مهربان، گنجگان، در طی سال‌های ۱۳۸۱-۱۳۸۲ انجام گرفت.

در آزمایش اول در هر باغ تعداد ۱۰ اصله درخت گردو بارور همسن و بر روی هر درخت ۴ شاخه در چهار جهت شمالی، جنوبی، شرقی و غربی انتخاب گردید. سپس فاکتور هایی همچون درصد ریزش گل‌های ماده، تراکم گل و شاخص گلدهی، تراکم محصول، تراکم شاتون و تراکم نقاط رشد مورد اندازه گیری قرار گرفت. در آزمایش دوم نقش میزان دانه گرده بر ریزش گل‌های ماده با ۴ تیمار (گرد افشانی با دانه گرده زیاد (۵/۰ سانتیمتر مکعب دانه گرده در هر کیسه)، تیمار گردافشانی با دانه گرده کم (۵/۰ سانتیمتر مکعب دانه گرده مخلوط با پودر برگ گردو در هر کیسه)، تیمار گردافشانی آزاد، تیمار بدون گردافشانی در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی در ۴ تکرار اجراء گردید و فاکتور هایی همچون درصد ریزش گل‌های ماده و میزان تشکیل میوه نهایی، اندازه گیری و با نرم افزار MSTAT-C مورد تجزیه آماری قرار گرفت.

نتایج آزمایش اول نشان داد که درصد ریزش گل‌های ماده در ۴ منطقه مورد آزمایش یکسان نبوده و بیشترین درصد ریزش (۶۲/۱۷٪) در منطقه چیتاب و کمترین درصد ریزش (۴۵/۲۶٪) در منطقه مهربان و در منطقه دلی رج درصد ریزش ۵۹/۶۵٪ و در منطقه گنجگان ۴۵/۲۶٪ بوده است. بین بیشترین درصد ریزش گل‌های ماده و افزایش تراکم گل‌ها، تراکم نقطه رشد و تراکم شاتون رابطه مستقیمی وجود داشت ولی با افزایش ریزش گل‌های ماده، شاخص گلدهی کاهش یافت.

نتایج تجزیه واریانس آزمایش دوم نشان داد که از نظر درصد ریزش گل‌های ماده، اثر تکرار و مکان در سطح احتمال ۵٪ و اثر تیمارهای آزمایش در سطح ۱٪، اختلاف معنی داری وجود دارد. اما از نظر تشکیل میوه نهایی اثر مکان معنی دار نبوده ولی اثر تکرار در سطح ۵٪ و اثر تیمار در سطح ۱٪، اختلاف معنی داری را نشان داد. کمترین درصد ریزش گل‌های ماده و کمترین درصد تشکیل میوه نهایی مربوط به تیمار عدم گردافشانی و بیشترین درصد ریزش گل‌های ماده مربوط به تیمار دانه گرده زیاد و بیشترین درصد تشکیل میوه نهایی مربوط به تیمار دانه گرده کم بود. همچنین حالت دیکوگامی در هر ۴ منطقه مورد آزمایش

چهارمین کنگره علوم باغبانی ایران، آبان ماه ۱۳۸۴ / ۱۵۳

وجود داشت ولی شدت آن در منطقه چیتاب و دلی رج نسبت به دو منطقه دیگر بیشتر بود. درصد جوانه زنی دانه گرده در منطقه چیتاب ۰/۷۱٪، در منطقه دلی رج ۰/۶۸٪، در منطقه گنجگان ۰/۷۴٪ و در منطقه مهربان ۰/۷۹٪ تعیین گردید.

واژه های کلیدی: گردو، گل ماده، ریزش، تشکیل میوه و دانه گرده